

תשתית וסביבה

ניו ג'רזי הירוקה

ד"ר אופירה אילון

ניו ג'רזי נמנית בין המדינות בארה"ב שחרטו על דגלן מחויבות בתחומי מדיניות בת-קיימא. מחויבות זו כוללת פיתוח כלכלי של המדינה תוך התחשבות בנר שאים חברתיים וסביבתיים, כך שהפיתוח לא רק שלא יפגע בחברה ובסביבה, אלא, עד כמה שניתן, יעצים וימנף נושאים אלה. הרעיון של אוניברסיטת רטגרס, השותפה למכון למדיניות בת-קיימא (NJSSI) שבניו ג'רזי, הוא לייצר, תוך דיאלוג בין מקבלי ההחלטות, האקדמיה והציבור, סט של מדדים לפיתוח בר-קיימא של המדינה. הדבר נעשה באמצעות קביעת יעדים, שניתנים לכימות ומדידה אשר מאפשרים לבחון האם ישנה התקדמות לעבר המטרה - מדינה בת-קיימא.

11 אשכולות של מטרות על נקבעו בפרויקט: פיתוח כלכלי, שוויון חברתי, קהילה חזקה, איכות החינוך, ממשל תקין, דיור הולם, בריאות, מערכת תחבורה יעילה וניצול יעיל של הקרקע, שימור אקולוגי, שימור משאבי טבע וצמצום הזיהום.

41 מדדים הוגדרו כדי להשיג את 11 מטרות-העל. לדוגמא, אחד המדדים לבריאות הציבור הוא מחלת האסטמה. היעד שהוצב הוא להפחית את מספר האי שפוזים בניו ג'רזי בשנה כתוצאה מהתקף, ל-150 לכל 100 אלף תושבים עד 2010. ב-1996 היו 200 אשפוזים וב-2002 היו 164 אשפוזים.

מטבע הדברים, נושא האגרזיה הוא אחד המדדים עליו הצביעו התושבים כנושא שיש לקבוע עבודו יע

רים ברורים ולחזות זמנים להשגתם. בצוות האגרזיה חברים גורמים מהאקדמיה, נציגי הרשות לשירותים ציבוריים חשמל (אשר גם מממנת את החלק הזה של התוכנית) ונערכים דיונים תקופתיים יחד עם הציבור. כשאנו מדברים על פיתוח בר-קיימא חשוב שההתפתחות הכלכלית לא תבוא על חשבון הרווחה החברתית או על חשבון הרעה כתנאים הסביבתיים.

הרכב מאוד נושאים תכ

נוניים, כלכליים, סביבתיים וחברתיים נושקים למשק האגרזיה: החל מצורת הבנייה והפיתוח, תכנון הבנייה, הבניינים ומערכת התחבורה, מערכות ייצור האנרגיה וסל הרלקים, השפעות בריאותיות, בטיחות הציבור וצדק סביבתי (למשל, היכן ימקמו מסופים לפריקה של גז טבעי נוזלי או תחנת כוח גרעינית נוספת במדינה). לכאורה, הקשר בין פיתוח כלכלי ואגרזיה הוא קשר הרוק וסינרגי - עלייה בייצור, בפתוח ובצריכה מביאים איתם בהכרח עלייה בצריכת האנרגיה. אולם, בתכנון נכון ובהכוון מקצועי ניתן להפריד את הקשר בין השניים - פיתוחים טכנולוגיים הם הגורם המרכזי היכול לשפר את היעילות האנרגטית, לנצל מקורות אנרגיה נקיים ומתחדשים ולפתח אפשרויות תעסוקה.

את התיאוריות האלה אנו יודעים יפה מאוד גם בירדאל אך תרגומן לתוכניות אופרטיביות שוליי וזנית. "פיתוח בר-קיימא", "טכנולוגיות סביבתיות", ועוד הן מילות מפתח המוכרות רק לקומץ אנשים, רובם מהמשד רד לאיכות הסביבה או מארגוני סביבה לא ממשלתיים. הממשל אצלנו, איך לומר זאת בעדינות, עדיין לא הפנים את המושגים ובוודאי שאינו נוקט צעדים ממשיים ליישומם. בידע באקדמיה לא עושים שימוש מעשי ולכן מוצאים עצמם אנשי הסביבה בארץ, לא אחת, נלחמים בשחנות הרוח. בחשיבה משותפת ובה סכמה כנה לשינוי ולקידום הפיתוח בר-קיימא, אפשר היה גם להפיק בשחנות אלה, קצת חשמל נקי.

הכותבת היא חוקרת במוסד שמואל נאמן ובאוניברסיטת חיפה

מקבלי ההחלטות, האקדמיה והציבור, קובעים סט של מדדים לפיתוח בר-קיימא של המדינה